

aan het bindend besluit voldoen, antwoordt hij ontkennend. Toch behooren ook deze fondsen onder die, welke door SCHREVE buiten collectieve contracteering gesteld werden.

En ten overvloede lezen wij in het *Tijdschrift*, dat de vraag, of collectieve contracten onderworpen zijn aan het bindend besluit, „gewichtig” is en door het hoofdbestuur in de a.s. algemeene vergadering aan de orde zal worden gesteld.

Aan collega VAN BRUGGEN wil ik op grond van dit alles opmerken, dat op dit gewichtig punt *allerminst* overeenstemming bestaat. SCHREVE's uitspraak was tot dusver het duidelijkst en daaraan had ik mij te houden.

Is de Maatschappij het met collega VAN BRUGGEN eens, dan zijn wij m. i. een heel eind verder; een duidelijke uitspraak is daartoe noodzakelijk. Ook meen ik, dat die uitspraak in de afdelingsvergaderingen moet worden voorbereid. Gaarne wil ik met collega VAN BRUGGEN daartoe medewerken.

Ten slotte nog dit. Ik schreef mijn stuk op eigen verantwoording en zonder ruggespraak; ik ben derhalve niet gemachtigd namens anderen te verklaren, dat met het vervallen van de bestuurseischen aller bezwaren tegen de Maatschappij vervallen zijn. Toch zijn mij geen bezwaren van zoo principiëelen aard bij anderen bekend.

Ook dit nog: men behoeft geen sociaal-democraat te zijn om mijn standpunt in te nemen. Mijn standpunt ten opzichte van het fondsbestuur is o. a. op klare wijze door den geestelijken adviseur KOOY geteekend (dit *Tijdschrift*, bldz. 1568).

Den Haag, 24 Mei 1914.

J. J. BERDENIS VAN BERLEKOM.

COLLECTIEF CONTRACT!

Het ingezonden stuk van BERDENIS VAN BERLEKOM in het *Tijdschrift* van 23 Mei j.l. en het merkwaardige antwoord van VAN BRUGGEN geeft mij aanleiding tot het maken van een paar opmerkingen. Belangrijk vooral acht ik het artikel van onzen geachten sociaal-democratischen collega, omdat daaruit een zeer opmerkelijke toenadering blijkt tot het standpunt onzer „maatschappij” en een afwijking van het stelsel, dat verdedigd wordt door zijn sociaal-democratische partijgenooten in de 2e Kamer. Terwijl het toch voor dezen en ook voor de niet-socialistische democraten altijd een eisch van ware democratie scheen te zijn om *met staatshulp* alle macht in de ziekenfondsen te geven aan de verzekeringsplichtige arbeiders en het bestaan van fondsen, waarin het pariteitsstelsel gehuldigd werd, of de dokters en apothekers de meerderheid hadden, onmogelijk te maken, schijnt onze collega overtuigd te zijn van de billijkheid om naast arbeidersfondsen, die *niet* aan het B. B. voldoen, maar waaraan wij ons door een collectief contract kunnen verbinden, onze maatschappijfondsen toe te laten. Het is een verschijnsel, dat ons tot dankbaarheid stemt, want misschien gelukt het BERDENIS VAN BERLEKOM om zijn politieke partijgenooten te overtuigen van hun ongelijk, gelijk HEIJERMANS hen schijnt overtuigd te hebben van het wenschelijke der „beperkte vrije artskenkeuze”.

Toch geloof ik niet, dat BERDENIS VAN BERLEKOM nu reeds duidelijk inziet, hoezeer hij afwijkt van het sociaal-democratische standpunt, want anders zou hij zijn vermaning om de vrijheid van anderen te eerbiedigen en geen roof te plegen *niet* gericht hebben tot de hoogleraren en de leiders in onze maatschappij, die immers slechts door vrije organisatie — zonder *staatshulp* — de machtsovermoed der arbeidersorganisaties willen breidelen, maar tot zijn politieke vrienden, die — *door wettelijke bepalingen* — onze vrijheid willen te na komen, en ons willen verhinderen om in ziekenfondsen *naar onzen zin*, de verzekeringsplichtigen te behandelen. Ik heb echter goede hoop, dat BERDENIS VAN BERLEKOM langzamerhand tot dat inzicht zal komen en zijn grooten invloed zal aanwenden voor onze zaak, *voor de zaak der vrijheid*.

Wij doen echter goed ons te herinneren, dat *niet* onze sociaal-democratische collega's ons bedreigen, maar ministers en kamerleden, die voor onze rechten geen oog schijnen te hebben, en zoolang daarin geen duidelijke kentering komt, moeten wij toezien, dat wij onze positie krachtig handhaven en niet onberaden gaan afwijken van ons bindend besluit.

Hiermede ben ik gevorderd tot het merkwaardig artikel van een onzer eerste leiders, VAN BRUGGEN, die het recht heeft als autoriteit te spreken. Het is zeer begrijpelijk, dat VAN BRUGGEN zich innig verheugt over de duidelijke toenadering van BERDENIS VAN BERLEKOM tot ons standpunt, en er is iets zeer sympathieks in, om aan den wensch van arbeidersorganisaties tegemoet te willen komen, door voor bepaalde arbeidersziekenfondsen den bestuurseisch van ons B. B. te laten vallen, mits wij onze positie veiliger stellen door een collectief contract. Volkomen ben ik het met VAN BRUGGEN eens, dat het bestaan van dergelijke ziekenfondsen voor ons niet gevaarlijk is, mits — en hierop wil ik den vollen nadruk leggen — *onze afdeulings-ziekenfondsen daarnaast een veilig bestaan hebben en geen ziekte wet hun leven bedreigt.*

Is er dus veel in het artikel van VAN BRUGGEN, waarmede ik mij vereenigen kan, een ander deel van zijn betoog heeft mij zeer verbaasd, vooral omdat het van hem komt, van den man die een zoo groot aandeel heeft gehad in de tot standkoming en formulering van ons B. B. en van de inrichting der C. O. en de besluiten der algemeene vergadering in Breda.

Wanneer toch iets duidelijk is, dan is het wel, dat wij voor 2 jaar, bij de behandeling van ons B. B., niet gedacht hebben aan collectieve contracten, dat ons verboden is *deel te nemen* aan een nieuw op te richten of „toegelaten” ziekenfonds, dat niet voldoet aan de 4 bekende eischen, en dat daarvoor slechts een uitzondering wordt gemaakt voor „tijdelijk toegelaten” fondsen, mits zij dispensatie verkrijgen van ons hoofdbestuur. Of wij nu deelnemen, direct individueel, dan wel indirect door middel van een collectief contract, het blijft in beide gevallen *deelnemen*, ergo: *aan een toegelaten ziekenfonds, dat niet aan alle eischen van ons Bindend Besluit voldoet, mogen wij ons niet verbinden, noch individueel, noch door een collectief contract.* Wie van ons, die de algemeene vergadering te Breda heeft bijgewoond, herinnert zich niet de duidelijke en levendige wijze waarop onze hoofdbestuurder-secretaris ons heeft uiteengezet, aan welke fondsen wij ons *niet*, en aan welke wij ons *wel*, individueel of bij collectief contract, mogen verbinden. Steeds werd er de nadruk op gelegd, dat van afwijking van ons B. B. geen sprake kon zijn. „Aan de „toegelaten” ziekenfondsen, die niet aan het „B. B. voldoen, zouden wij ons op geenerlei wijze mogen verbinden; het collectief „contract zou mogelijk en aanbevelenswaardig zijn voor de tijdelijk toegelaten fondsen, „die genade vinden in de oogen van het hoofdbestuur, en voor de „niet toegelaten” „fondsen.” Verschillende afgevaardigden, o.a. de afgev. van *Arnhem* en van *Zwolle*, hebben dienaangaande nog inlichtingen gevraagd en het antwoord van SCHREVE was niet twijfelachtig. VAN BRUGGE was bij de geheele behandeling tegenwoordig, heeft herhaaldelijk het woord gevoerd, maar tegen de opvatting van SCHREVE heeft hij geen verzet aangeteekend. Hoe is het dan mogelijk dat hij nu, zoo kras mogelijk, beweert dat wij ons wel — bij collectief contract — mogen verbinden aan „toegelaten” fondsen, die niet aan den bestuurseisch voldoen? Hoe komt hij er toe, om het standpunt door onze „maatschappij”, mede onder zijne leiding ingenomen, „exclusief” te noemen? Geheel duidelijk is het mij niet, maar ik vermoed dat VAN BRUGGEN in de eerste plaats zich zeer verheugt over de toenadering van den socialistischen collega, en dat hij verder in den loop van dit jaar is gaan inzien, dat vele moeilijkheden, zonder gevaar voor ons, overwonnen kunnen worden, wanneer wij ons collectief verbinden mogen aan toegelaten ziekenfondsen, die niet aan den bestuurseisch voldoen.

Ik meen in het bovenstaande te hebben aangetoond, dat de wensch van BERDENIS

VAN BERLEKOM en VAN BRUGGEN niet verwezenlijkt kan worden zonder wijziging van ons bindend besluit, en dat dit niet opgeheven kan worden door het eenvoudig stemmen over een voorstel of een motie in de aanstaande algemeene vergadering, is duidelijk. Ik wil niet meer van het geduld der lezers vergen. Over het pro en contra van collectieve contracten kan nog veel in het midden worden gebracht, en te zijner tijd zal dat ook wel alles ter sprake komen. Nu kan ik er mede volstaan door er op te wijzen, dat een ziekte wet, die *uitsluitend* arbeidersziekenfondsen toestaat waaraan wij ons, desnoods door collectieve contracten, kunnen verbinden, voor ons *onaannemelijk* zou zijn. Wij zouden dan afgesloten worden in kooitjes, die de democratie voor ons openzet, en waarin wij de speelbal worden van de arbeiders, tenzij een *ijzersterke* organisatie *ten allen tijde* bereid is, desnoods de uiterste middelen — reële staking enz. — aan te wenden om onze veiligheid te verzekeren. Dat zulk een toestand ongewenscht is, is zeker ons aller overtuiging.

Kampen, 28 Mei 1914.

J. D. C. KOCH.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

BERLIJN. — **De Bleichröder-stichting.** De familie BLEICHRÖDER heeft een millioen mark bestemd voor een inrichting ten behoeve van personen uit den behoeftigen en den middenstand, die door middel der zoogenaamde physische geneeswijzen moeten worden behandeld. Een deel van de middelen der stichting is bestemd voor wetenschappelijk onderzoek op dit gebied. Zij wordt verbonden met de tweede geneeskundige kliniek der Charité. *Alleen zieken die door hun arts worden gezonden, kunnen op de polikliniek worden behandeld*, en geen behandeling wordt ondernomen zonder voorafgaand schriftelijk of mondeling overleg met den huisarts van den patiënt. Ook wordt de huisarts nauwkeurig, door middel van een kaart, die aan den zieke wordt uitgereikt, op de hoogte gehouden van de behandeling. *Verder worden geen diensten geheel om niet bewezen*; al naar de omstandigheden van den patiënt moet deze iets vergoeden. Prof. KRAUS, die aan het hoofd der inrichting komt te staan wijst er op, dat de statuten der stichting nadrukkelijk bepalen, dat de billijke verlangens der practizeerende artsen steeds moeten worden geëerbiedigd (*Deutsche med. Wochenschr.*).

— **Parlementaire reclame.** Voor eenigen tijd werd in den Rijksdag door een lid een korte vraag tot de regeering gericht naar de waarde van een zeker middel, dat tegen mond- en klauwzeer werd aanbevolen. Het had, gelijk uit onderzoekingen van het Reichsgesundheitsamt was gebleken, geenerlei waarde, maar de vraag had eenvoudig ten doel, reclame te maken voor het middel. Hierop werd toen reeds door de *Deutsche med. Wochenschr.* gewezen. Een ander rijksdaglid beproefde voor enkele weken hetzelfde te doen ten behoeve van een middel tegen kwaden droes. De regeering gaf nu te kennen, dat zij dergelijke vragen niet meer zou beantwoorden, tenzij dit voor het openbaar welzijn noodig zou zijn. Zij wenschte zich te onthouden van officieele aanbeveling of afkeuring van zulke middelen.

WÜRZBURG. — **Nieuw tijdschrift.** Bij den uitgever CURT KABITZSCH te Würzburg heeft de eerste aflevering van een nieuw tijdschrift het licht gezien, dat tot titel draagt: „Zentralblatt für Psychologie und psychologische Pädagogik (mit Einschluss der Heilpädagogik)”. Het stelt zich ten doel zoo volledig mogelijk de geheele literatuur op psychologisch en paedagogisch gebied te refereeren en ook de grensgebieden (psychiatrie, physiologie, schoolhygiëne, enz.) daarbij niet te vergeten. Daar het aantal tijdschriften, die artikelen en onderzoekingen uit deze takken van wetenschappen